

DR SEYED MASOUD
MOUSAVI

دکتر سید مسعود موسوی

تجارت را ساده یاد بگیرید

مقاله بیست و یکم: بررسی صادرات گیاهان دارویی بر کار آفرینی و اشتغال زایی

دکتر سید مسعود موسوی
کارآفرین برتر ۵ کشور عربی
موسس هلدینگ الکترونیکی دارو کشور

 masoud_almosavi

 02128420853

 www.masoudalmousavi.com

 +989127598664

موضوع: بررسی صادرات گیاهان دارویی بر کارآفرینی و اشتغال زایی

- ۱ - نقش گیاهان دارویی در کارآفرینی
- ۲ - ایجاد اشتغال مولد و پایدار در حوزه گیاهان دارویی
- ۳ - توسعه اشتغالزایی با گیاهان دارویی
- ۴ - نقش و اهمیت گیاهان دارویی در توسعه کارآفرینی و اشتغال روستایی
- ۵ - تعریف گیاهان دارویی
- ۶ - تولیدات گیاهان دارویی در ایران
- ۷ - فرصت ها و چالش های کلیدی در زنجیره تامین صنایع دارویی کشور
- ۸ - اسانس و عرق گیری نمونه های از کسب و کار گیاهان دارویی
- ۹ - روش های مهارت آموزی در کسب و کار گیاهان دارویی

نتیجه گیری

مقدمه

گیاهان دارویی، یکی از منابع بسیار ارزشمند در سطح وسیع منابع طبیعی ایران هستند که می‌توانند نقش مهمی در سلامت جامعه، اشتغالزایی و افزایش صادرات غیرنفتی ایفا کنند. توسعه کارآفرینی در بخش کشاورزی، قادر به حل بسیاری از مشکلات موجود در این بخش می‌باشد. کشاورزی در راستای رشد و توسعه در ابعاد مختلف، اهمیت زیادی دارد. از اینرو، جای خالی مطالعات کارآفرینی در زمینه کشاورزی و به ویژه در حیطه شناسایی فرصت‌های کارآفرینانه نیز ضرورت پرداختن به این مهم را آشکار می‌کند. با توجه به این موضوع که عوامل مختلفی می‌توانند در فرآیند شروع و توسعه کارآفرینی در بخش کشاورزی و سایر بخش‌های کشور دخیل باشند، اما در این میان عدم توجه به شاخص قابلیت تشخیص فرصت به عنوان اصلی‌ترین و اولین گام در فرآیند کارآفرینی و فعالیتهای کارآفرینانه قابل تأمل است. به عبارتی دیگر، با توجه به نقش مهم و حیاتی تشخیص فرصت در فرآیند شروع و توسعه کارآفرینی در بخش کشاورزی و سایر بخش‌ها، می‌توان اذعان نمود که یکی از عمده‌ترین دلایل کاهش اشتغال در بخش کشاورزی و عدم شناسایی پتانسیل‌ها و قابلیت‌های بی‌شمار موجود در این بخش، پایین بودن قابلیت تشخیص فرصت‌های کارآفرینانه در بخش کشاورزی می‌باشد.

گرچه در سالهای اخیر به منظور حل این مشکل، بحث کارآفرینی کشاورزی و کارآفرینی روستایی در کشور مطرح شده است اما در این خصوص پیشرفت چندانی حاصل نشده است، در تأیید این ادعا میتوان بیان کرد که نتایج بررسیها درباره سهم اشتغال موجود در میان رسته های مختلف شغلی حاکی از آن است که سهم بخشهای صنعت و خدمات از تعداد شاغلان کشور در طی سالهای ۱۳۹۷-۱۳۸۴ افزایش و سهم بخش کشاورزی کاهش یافته است. به گونه ای که سهم بخش کشاورزی از تعداد شاغلان کشور از ۲۴/۷ درصد سال ۱۳۸۴ به ۷/۱۷ درصد در سال ۱۳۹۷ رسیده است. این در حالی است که سهم بخش صنعت و خدمات به ترتیب از ۳/۳۰ درصد در سال ۱۳۸۴ به ۳۲ درصد و از ۴۵ درصد به ۳/۵۰ درصد در سال ۱۳۹۷ نیز افزایش یافته است.

شناسایی فرصتهای کارآفرینانه به منظور استفاده ی هرچه بهتر از پتانسیل های بالقوه منطقه امری اجتناب ناپذیر خواهد بود و می توان نتیجه گرفت که ارتقای قابلیت شناسایی فرصتهای کارآفرینانه کشاورزی به عنوان یکی از راه حلهای بحران موجود در بخش کشاورزی می باشد.

فهرست مطالب

نقش گیاهان دارویی در کارآفرینی	۵
ایجاد اشتغال مولد و پایدار در حوزه گیاهان دارویی	۶
توسعه اشتغالزایی با گیاهان دارویی	۷
نقش و اهمیت گیاهان دارویی در توسعه کارآفرینی و اشتغال روستایی	۸
تعریف گیاهان دارویی	۱۰
تولیدات گیاهان دارویی در ایران	۱۱
وضعیت گیاهان دارویی در سند چشم انداز ملی کشور	۱۲
اسانس و عرق گیری نمونه‌ای از کسب و کار گیاهان دارویی	۱۳
روش‌های مهارت آموزی در کسب و کار گیاهان دارویی	۱۴
نتیجه گیری	۱۵

DR SEYED MASOUD
MOUSAVI

۱ - نقش گیاهان دارویی در کارآفرینی

همواره اقتصاددانان و سیاستگذاران کلان کشور از افزایش صادرات غیرنفتی به عنوان یکی از راهکارهای کاهش وابستگی به ذخایر زیرزمینی تجدیدناپذیر یاد می کنند. بخش کشاورزی و صنایع مربوط به آن به عنوان شالوده های اصلی اقتصاد در کشورهای مختلف به خصوص جوامع در حال توسعه به شمار می رود زیرا از ارزش کل صادرات غیرنفتی ۴۴۳۱۰ میلیون دلار به وزن ۱۱۷۲۲۸ هزار تن است، سهم بخش کشاورزی از این تجارت پرسود ۳۷۴۷ میلیون دلار به وزن ۵۰۱۵ هزارتن است. در میان محصولات کشاورزی، گیاهان دارویی براساس شاخص سنجش اقتصادی یکی از مهمترین تولیدات کشاورزی محسوب میشوند، زیرا میتواند اهمیت زیادی در این بخش و اقتصاد کشاورزی به ویژه افزایش درآمد صادرات غیر نفتی داشته باشند. براین اساس بررسی ها نشان می دهد، سهم تجارت جهانی از فروش محصولات گیاهان دارویی حدود ۱۲۴ میلیارد دلار بوده است که سهم کشور ایران حدود ۶۰ میلیون دلار است. تا سال ۲۰۵۰ این تجارت پرسود به ۵ تریلیون دلار خواهد رسید.

۲- ایجاد اشتغال مولد و پایدار در حوزه گیاهان دارویی

در حال حاضر علاوه بر بیکاران به علت باد بودن نسبت نیروی کار به زمین و فصلی بودن فعالیتهای کشاورزی همواره ی، نوع بیکاری پنهان در حین دوره فعالیت کشاورزی و یک نوع بیکاری فصلی در روستاها وجود دارد. ایجاد و توسعه گیاهان دارویی به علت ماهیت اشتغالزایی، می تواند برای گروهی از روستاییان به ویژه فارغ التحصیلان، اشتغال مولد و دائم و برای بیکاران فصلی، اشتغال موقت ایجاد نماید. ایجاد تنوع در اقتصاد کشاورزی و روستایی، بسته های کارآفرینی تهیه شده منجر به تنوع شغلی و ثبات بیشتر درآمد کشاورزان و روستاییان خواهد شد. کاهش فقر توسعه کارآفرینی باعث افزایش درآمد سرانه کشاورزان و افزایش تولید ناخالص ملی، افزایش پس انداز، سرمایه گذاری، مصرف و تولید سرانه می شود؛ به عبارت دیگر، افزایش رفاه و ارتقاء سطح زندگی کشاورزان و روستاییان بدین وسیله محقق خواهد شد.

DR SEYED MASOUD
MOUSAVI

کارآفرینی یکی از بحث های جدید در دهه اخیر بوده و در ایران نیز به لحاظ سهم بالای جوانان از جمعیت کشور و مشکل بیکاری آنها، یکی از محورهای اصلی در برنامه ریزی ها و سیاستگذاری های دولت می باشد . در پرتو کارآفرینی می توان با یک برنامه ریزی راهبردی، گام های اصولی و پایه ای برای رونق اقتصادی در جهت نیل به اهداف توسعه پایدار برداشت.

کارآفرینی با نیروی انسانی رابطه مستقیم دارد. از اینرو در مقوله مدیریت منابع انسانی، نیروی انسانی مورد نیاز، مدیریت و تخصص و سوابق تجربی، وظایف و نقاط ضعف و قوت آنها، نوع رفتار با کارکنان و مشتریان در رونق کسب و کار، نقش آفرین است. در بخش مدیریت مالی، تهیه برنامه و بودجه به منظور راه اندازی کسب و کار و میزان سرمایه برای افتتاح و حفظ و نگهداری آن و توجیه سرمایه گذاری، هزینه های مطالعاتی و عملیاتی مورد بررسی قرار می گیرند.

۳- توسعه اشتغالزایی با گیاهان دارویی

در سالهای اخیر علیرغم کاهش نقش بخش کشاورزی در اقتصاد کشور، هنوز هم محصولات کشاورزی، بخش عمده ای از درآمد حاصل از صادرات غیرنفتی را تشکیل می دهد. بعد از محصولات باغی و خشکبار مثل پیسته و خرما و مرکبات، محصولاتی مانند گیاهان دارویی: زعفران و زیره و کتیرا جایگاه مهمی در صادرات بخش کشاورزی ایران دارند. پتانسیل گیاهان دارویی و معطر (زعفران، گل محمدی، رازیانه، مرزنجوش، اسطوخودوس و ...) به عنوان یک کاتالیزور برای توسعه روستایی، افزایش درآمد نقدی خانوار و بهبود معیشت در میان جوامع فقیر و به ویژه در میان زنان، جوانان فقیر و به حاشیه رانده شده و کشاورزان بی زمین به طور فزاینده ای به رسمیت شناخته شده است، زیرا به طور معمول کشت این محصولات، بازده اقتصادی دو تا سه برابر بیشتر از بازده محصولات غذایی اساسی را به دنبال داشته است.

بدیهی است که با تلاشهای مؤثر در زمینه توسعه گیاهان دارویی علاوه بر کمک به توسعه صنعتی شدن گیاهان دارویی و ارتقاء آن، کاهش مهاجرت از دستاوردهای دیگر آن می باشد. از منظر اجتماعی توسعه زراعت گیاهان دارویی با افزایش اشتغال و کاهش مهاجرت روستاییان به شهر به دلیل فراهم کردن بازار و سرمایه گذاری لازم در زمینه کشت گیاهان دارویی همراه می باشد. کشت این محصولات با حداقل هزینه ممکن حاشیه امنی را در زمان رکود بازار محصولات غذایی اساسی و سایر دوره های بحران اقتصادی خانوار فراهم می کند و می تواند به اقتصاد محلی کمک کند. لذا در نواحی روستایی و باتوجه به ویژگیهای خاص آن توسعه کشت گیاهان دارویی می تواند به عنوان یک مزیت و فرصت در راستای اشتغال روستایی و کارآفرینی مورد توجه قرار گیرد.

۴- نقش و اهمیت گیاهان دارویی در توسعه کارآفرینی و اشتغال روستایی

با وجود اینکه کشاورزی هنوز منبع امرار معاش بیشترین حجم جمعیت روستایی است، اما مسئله فقرهمچنان باقیمانده است. برنامه ریزان در جستجوی راه هایی هستند تا بتوان ضمن رشد کشاورزی، درآمد روستاییان را نیز افزایش داد؛ زیرا مطالعات نشان می دهد که ارزش افزوده بخش کشاورزی نسبت به صنعت پایین تر است. به همین دلیل بیم آن می رود که جمعیت روستاها، با وجود منابع حاصلخیز کشاورزی به سمت فعالیت های صنعتی متمایل شوند. از این رو یکی از امیدوارکننده ترین راهها برای جبران نارسایی های مربوط به محصولات کشاورزی، تولید و بازاریابی محصولات با ارزش بالا، همانند محصولات گیاهان دارویی و معطر است.

صنعت گیاهان دارویی یکی از معدود صنایعی می باشد که دارای رشد دو رقمی است. طبق گزارش بانک جهانی گردش مالی صنعت گیاهان دارویی در سال ۲۰۵۰ معادل ۵۰۰ میلیارد دلار خواهد بود. هم اکنون کشورهای مختلف به گونه ای تلاش می کنند تا سهم مناسبی از این بازار عظیم را داشته باشند و حدود ۵۰ درصد از داروهای تولید شده در دنیا، منبع طبیعی دارند. از طرفی کشت گیاهان دارویی به دلیل تنوع در مشاغل می تواند زمینه کارآفرینی بسیار زیادی را برای روستاییان فراهم آورد. به عبارتی روستاییان در کنار فعالیتهای دیگر کشاورزی می توانند به توسعه و کشت گیاهان دارویی بپردازند و به توسعه اشتغال و کارآفرینی خود کمک نمایند.

کارآفرینی یکی از اساسی ترین مفاهیم مورد نیاز جامعه امروز است که به عنوان موتور توسعه اقتصادی جوامع و به خصوص مناطق روستایی معرفی شده است. کارآفرینی می تواند موجب رشد و توسعه اقتصادی کشورها، افزایش بهره وری، ایجاد اشتغال و توسعه رفاه اجتماعی شود. چرخه کارآفرینی با یک کارآفرین آغاز می شود که یک فرصت را کشف می کند، سازمانی را جهت پیگیری این فرصت ایجاد می کند، منابع مورد نیاز را جمع آوری می کند، یک طرح عملی را پیاده می سازد، ریسک ها و نتایج مثبت کار را محاسبه می کند و تمامی این کارها را در یک بازه زمانی معین انجام می دهد. با توجه به نیاز دائمی انسان به سلامتی، گیاهان دارویی به عنوان یک گونه از گیاهان مؤثر در پیشگیری، تقویت و درمان نقش به سزایی را ایفا می نمایند.

انسانها در طول تاریخ ضمن استفاده از برخی گونه های گیاهان دارویی در تهیه غذا، برای پیشگیری از بیماریها و یا درمان آن از داروهای گیاهی استفاده می کردند. و امروزه با وجود ورود تکنولوژی های نوین و ساخت داروهای شیمیایی استفاده گیاهان دارویی و داروهای گیاهی نه تنها کم نشده است، بلکه به علت سازگاری با بدن انسان و عوارض کم ضرورت توجه به آن افزایش یافته است. این مقوله به عنوان یک فرصت با ارزش می تواند نقش به سزایی در افزایش تولید، ثروت و ایجاد اشتغال به خصوص در نواحی روستایی ایفا نماید.

۵- تعریف گیاهان دارویی

قدمت استفاده از گیاهان دارویی و داروهای طبیعی به ابتدای خلقت انسان برمی گردد. بشر برای رفع آلام خود همواره مهمترین ابزاری که در اختیار داشته، مواد موجود در طبیعت بوده است و این روند هم اکنون نیز با تمام پیشرفت تکنولوژی ادامه دارد. همچنین در دهه ی کنونی بر اهمیت جایگزینی داروهای گیاهی با داروهای سنتزی افزوده شده است و به دلیل محدودیت منابع طبیعی برای رفع این نیاز، کشت گیاهان دارویی مورد توجه ویژه قرار گرفته است. اما چالشهای فرا روی کشاورزان به عنوان تولیدکنندگان مواد خام این صنعت، همواره آنان را از تصمیم برای تغییر الگوی کشت از غلات به سوی گیاهان دارویی گریزان ساخته است.

در تعریف گیاهان دارویی با استناد به سند ملی گیاهان دارویی و طب سنتی می توان گفت: به گیاهی که به طور مستقیم یا غیرمستقیم تمام یا اجزایی از آن به صورت تازه یا خشک شده و یا مواد مؤثره استخراجی از آن به منظور اثرات بهداشتی، پیشگیری و درمانی در بدن انسان، حیوانات و دیگر گیاهان به کار می رود، گیاه دارویی گفته می شود.

. همچنین وجه تمایز داروی گیاهی و گیاهان دارویی در تعریف داروی گیاهی نیز، می توان گفت، داروی گیاهی هرگونه فرآورده دارویی که منحصرأ، از نظر اجزاء متشکله فعال، شامل یک یا چند ماده گیاهی فرآوری نشده یا یک یا چند ترکیب گیاهی فرآوری شده و یا ترکیبی از هر دو با فرمولاسیون گوناگون برای عرضه در بازار دارویی جهت تشخیص، پیشگیری، کمک به اعمال فیزیولوژیک، درمان و حفظ بهداشت بدن انسان، حیوانات و سایر گیاهان به کار می رود. همچنین منظور از اهلی کردن گیاهان دارویی عبارتست از: کشت و پرورش گونه های دارویی و معطر خودرو در شرایط زراعی است.

۶- تولیدات گیاهان دارویی در ایران

براساس برآوردهای موجود، حدود هشت هزار گونه گیاهی در ایران وجود دارد که از این میان حدود ۱۸۰۰ گونه فقط بومی ایران هستند، یعنی تنها در ایران امکان رویش دارند. نکته مهم دیگر، پراکنش رویش این گونه ها در مناطق محروم و دورافتاده کشور است که یک فرصت استثنایی برای تحقق اهداف فقرزدایی فراهم می آورد. البته تحقق این امر فقط در صورتی امکانپذیر است که فرآیندهای کاشت و برداشت و بهره برداری تا فرآوری گیاهان دارویی با استفاده از مدیریت مدرن و فناوریهای پیشرفته صورت پذیرد. در غیر این حالت بدیهی است که همه چیز به ضد خود بدل می گردد و این امری است که در حال حاضر در زمینه کاشت و تولید گیاهان دارویی در کشور ما در اغلب موارد جاری است. بیش از ۹۰ درصد از کل گیاهان دارویی دنیا اختصاص به ایران دارد.

۷- وضعیت گیاهان دارویی در سند چشم انداز ملی کشور

این سند ملی با عنوان سند توسعه راهبردی گیاهان دارویی و طب ایرانی با هدف ایجاد فرصت‌های شغلی با تاکید بر استفاده از اقتصاد دانش بنیان و آینده نگری نسبت به تحولات در سطح جهانی و ملی تدوین شده است. رسیدن به این مهم، تأمین کننده بخشی از سند چشم انداز ۱۴۰۴ بوده و جز با ترسیم نقشه راهی چندوجهی ممکن نمی باشد. به همین علت این سند با هم اندیشی و اجماع گروهی در چارچوب جلسات متعدد کاری و تخصصی در نه کار گروه تخصصی و با مشارکت بیش از هفتاد و پنج نفر از مدیران، متخصصان، کارشناسان، تولید کنندگان و مراکز علمی و پژوهشی در سطح ملی تدوین شده است.

راهبردهای این سند شامل:

ارتقاء سهم ایران در تولید گیاهان دارویی در جهان
DR SEYED MASOUD MOUSAVI

-مدیریت صحیح جهت بهبود زنجیره ارزش و توسعه متوازن زنجیره عرضه

-استفاده از فناوریهای نوین در تولید محصولات گیاهان دارویی

-کارآفرینی و ایجاد فرصت‌های جدید شغلی

- بازارپایی، بازاریابی، بازاریابی، بازاریابی محصولات گیاهان دارویی

۸- اسانس و عرق گیری نمونه‌ای از کسب و کار گیاهان دارویی

یکی دیگر از ایده‌هایی که می‌توانید در حوزه کسب و کار گیاهان دارویی انجام دهید، اسانس و عرق گیری می‌باشد. به مجموعه از ترکیب‌های روغنی و فرار در گیاهان اسانس گفته می‌شود. اسانس از قسمت‌های مختلفی از گیاه مانند ساقه، ریشه، دانه، برگ و یا گل گرفته می‌شود. عرق گیری و یا همان اسانس گیری فرایندی است که در طول آن اسانس از گونه خاصی از گیاهان دارویی گرفته می‌شود. از طریق روش‌های مختلفی می‌توان این عمل را انجام داد. فشرده کردن، تقطیر و یا بخار، استخراج کردن از طریق حلال و... از جمله این روش‌ها می‌باشد. متداول‌ترین روش در عملیات اسانس گیری همان تقطیر می‌باشد.

در روش تقطیر گیاه دارویی را در کنار بخار آب قرار می‌دهند. سپس در اثر حرارتی که بخار آب دارد خواص اصلی و یا ماده معطر گیاه از آن خارج می‌شود. دستگاه تقطیر این خواص اصلی را به سمت لوله‌های با نام مبرد و یا همان سرد کننده می‌برد. ماده معطر گیاه در این لوله‌ها از حالت گاز به حالت مایع تبدیل می‌شود. اگر می‌خواهید عرقیات گیاهان دارویی را تولید کنید در نتیجه نیازی نیست که خروجی دستگاه تقطیر را خیلی غلیظ کنید. اما اگر هدف شما تولید اسانس گیاهان دارویی است لازم است چند مرحله دیگر نیز طی کنید تا خروجی دستگاه تقطیر غلیظ‌تر شود.

۹- روش‌های مهارت آموزی در کسب و کار گیاهان دارویی

سازمان فنی حرفه‌ای خوشبختانه دوره‌های مختلفی را برگزار می‌کند که در آن‌ها به صورت کاربردی عرق گیری و اسانس گیری را آموزش می‌دهد. شما می‌توانید با شرکت کردن در این دوره‌ها دانش اولیه مورد نیاز در مورد فرایندهای مختلف عرق گیری و همچنین آشنایی اولیه با دستگاه‌های مختلف را پیدا کنید. اگرچه پیشنهاد دانشگاه کسب و کار به شما این است که اگر می‌خواهید در حوزه عرق گیری فعالیت کنید بهتر است کار خود را با شاگردی کردن آغاز نمایید. چرا که شاگردی کردن همواره به شرکت کردن در کلاس‌های گوناگون ارجحیت دارد.

غیر از سازمان فنی حرفه‌ای برخی مؤسسات دیگر نیز وجود دارند که به صورت خصوصی دوره‌هایی را در این حوزه برگزار می‌کنند. علاوه بر این که لازم است مهارت‌های مختلف این حوزه را فرا بگیرید شما به یک طرح توجیهی اقتصادی بسیار قوی در کسب و کار خود نیاز دارید. این طرح توجیهی را خودتان نیز می‌توانید بنویسید. تنها کافی است از جوانب مختلف به موضوع‌های گوناگون در این حوزه نگاه کنید. برای راهی که قرار است کسب و کار گیاهان دارویی شما طی کند یک نقشه راه بکشید. برای این کار می‌توانید از شرکت‌هایی که در زمینه کسب و کار مشاوره می‌دهند نیز کمک بگیرید.

نتیجه گیری

امروزه، کارآفرینی به عنوان عاملی تعیین کننده در موفقیت اقتصادی یک کشور مطرح می باشد. نتیجه گیری و پیشنهادات توسعه کارآفرینی در بخش کشاورزی در گرو عوامل زیادی است که بی شک در میان این عوامل توانایی افراد برای شناسایی فرصت های کارآفرینانه موجود در بخش کشاورزی از جایگاه ویژه ای برخوردار است؛ چراکه شناسایی فرصت به عنوان قلب تپنده و شروع کننده در فرآیند کارآفرینی به شمار می رود و بدون شناسایی فرصت عملاً کارآفرینی معنایی نخواهد داشت. بررسی عوامل مؤثر در شناسایی فرصت های کارآفرینانه نیز می تواند به روشن شدن وضعیت عوامل دخیل در توسعه کارآفرینی گیاهان دارویی و توسعه این نوع از کسب و کار در منطقه با توجه به مشکلات موجود از قبیل بیکاری، فقر، ناپایداری معیشت و غیره کمک کند. کشاورزی منبع امرار معاش بیشترین حجم جمعیت روستایی است، اما مسئله فقر در نواحی روستایی همچنان باقی است و یکی از چالشهای توسعه روستایی از دیدگاه توسعه پایدار در ایران مهاجرت نیروی انسانی از نواحی روستایی است که موجب تضعیف اقتصاد و فرهنگ روستایی و پیرتر شدن شاغلان کشاورزی شده و موجب شده است که فضاهای روستایی فضای ناپایداری را نشان دهند. در این بین عامل اقتصادی به عنوان یک عامل پررنگ در مهاجرت روستاییان به شهرها معرفی شده است. و هر عاملی که بتواند منجر به ایجاد اشتغال با درآمد مناسب در روستاها شود به توسعه پایدار روستا کمک می کند.

در دهه های اخیر یکی از مهمترین ارکان برنامه ریزی توسعه کشور و به خصوص نواحی روستایی تأکید بر توسعه با استفاده از قابلیت های محیطی می باشد و برنامه ریزان در جستجوی راه هایی هستند تا بتوانند ضمن رشد کشاورزی، درآمد روستاییان را نیز افزایش دهند.

در این راستا ایجاد کارآفرینی و اشتغال در نواحی روستایی به طور مختلف از راهکارهای پیشنهادی به منظور توسعه نواحی روستایی می باشد. کارآفرینی به عنوان موتور توسعه اقتصادی جوامع و به خصوص مناطق روستایی معرفی شده است. کارآفرینی می تواند موجب رشد و توسعه اقتصادی نواحی، افزایش بهره وری، ایجاد اشتغال و توسعه رفاه اجتماعی شود. یکی از زمینه های ایجاد کارآفرینی و اشتغال در نواحی روستایی کشت و پرورش گیاهان دارویی می باشد. در واقع کشت گیاهان دارویی به دلیل تنوع در مشاغل می تواند زمینه کارآفرینی بسیار زیادی را برای روستاییان فراهم آورد. به عبارتی روستاییان در کنار فعالیتهای دیگر کشاورزی می توانند به توسعه و کشت گیاهان دارویی بپردازند و به توسعه اشتغال و کارآفرینی خود کمک نمایند.

هلدینگ دکتر سیدمسعود موسوی

قسمت آموزش